

Yípêy púnó kwónó yísyó tükènmənələ

Enseignement d'Elevage

Traduction du Djoula: Ouattara Maoua

Barro San Moussa

Rédaction: Pleis Trudi

Association pour la Traduction de la Bible en Toussian
B.P. 416, Toussiana

L'alphabet utilisé dans cette publication est une orthographe provisoire. Elle est en accord avec l'alphabet aréé par la Commission Nationale des Langues Burkinabè.

Gbī gbɔ̃yāh-òlε (14):

Première édition
Première impression
Première trimestre 2009

© Tous droits réservés
Association pour la Traduction de la Bible en Toussian
B.P. 416
Toussiana

Kwó-ntânnε

Néngbó ñgbẽ gbenne (1): Yípêy nónó-á filkile n tah, nónó-á n sõ n mõ n tah.

1. – nahy dukule, képó dukule, pũ dukule
2. – Sé s̄-nsah, ànê sé pu dùkùle.
3. – Yípêy pu dùkù ànê sé kwel dùkùle.

Néngbó ñgbẽ ní-òle (2): Sõnmontah-ñk̄ yípêynε.

Sõnmontah-ñk̄ yípêy dùkùle, sé s̄-ntânnε, sé pu dùkùle, ànê sé kwel dùkùle.

Néngbó ñgbẽ t̄-òle (3): Pâhlɔ vî pínóle.

Pâhlɔ dùkùle, sé s̄-ntânnε, sé pu dùkùle, ànê sé vî pí dùkùle.

Néngbó ñgbẽ nyâh-òle (4): Snile

Sn̄i dukule, sé s̄-ntânnε, sé pu dùkùle, sé kwel dùkùle, ànê sé nyân t̄enóle.

Tyah-nsah weyne

Yípêy púnóle

Ápi kwil sôkɔ, nê-á Burkina Fasole, ápi sètõbe kan me pé yah mo yípêy púnó sôkɔ. Flomí-á yípêy nónónε n pu, sépi ye: nyehle, képyéninε, ànê perlε.

Névye túkù tō kéné yípêy duke túkùle n pu.

Gbī gbenné (1) :

Sèsèn ànê nkwendyinì tò me n pu tyah pól sòkò. Ntè sè me dò sayeli gbènyah sòkò. Kéne yípêy nòpi púnó yõ ye tòkóbí twah yïnné. Sè ále n yohni n mò á tǎn náhnáh pínó sòkò.

Gbô sòkò á kí fë pâh, ànê yèwó wé. Sépi tò me ápile, me ále n yohni n mò, á tyi náhnáh sòkò.

Yípêy púnóle, tahri yó sàhnó ye á tnô. Áyâh me ké tyí ne á kè wékí ple:

Á yïnè á yípêy dùkù pí.

Á ye vïnmónò dah mò sé yõ dùkù sòkò.

Á ye së-ñsah pèpèy mò, sè tyí.

Á mó sé yamnò pí. Kàh pí së, sè náh n yo n pi.

Kwónó nê-á kí yé kõ n pi, áyâh kí pnènóle yé kõ n pi tyi nónó yõ, sè wé yò:

Yípêy nónó-á fille n sõ n mò n tah.

Yípêy nónó náh fille n sõ n mò n tah.

Sé nónó-á kyøle n kò, sõ-á pâhne, ànê yèwóle.

Nónó-á kûrnne n tòkò

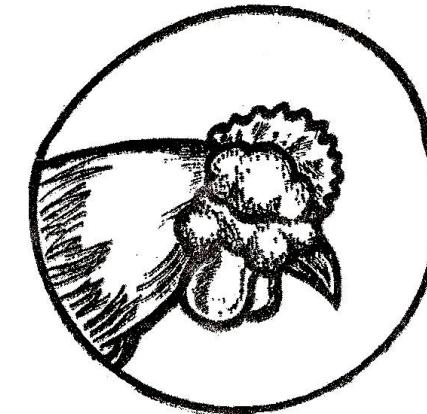
Sépi dùkù pínó tótó we yò:

Sé pí dùkù, ànê sé kèdùkùle.

Sé pu dùkù, ànê sé kwel dùkùle.

Sé së-ñtânné.

Sé Yam, ànê sé Yam fwo dùkùle.

Gbī gbɔ̄tɔ̄-òlε (13):

Négbó gbennε (1) : Sɔ̄nmɔ̄ntahno yípêynε (sépi fille n sɔ̄ n mɔ̄ n tah)

Kwónó gbennε (1) : Yípêy nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah, sé pí dùkù ànê sé kèdùkùlε.

Gbī sɔ̄kɔ̄ kwónólε

Pí dùkù, ànê kèdùkùlε.

Tyívónènε

Yípêy nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah, sépi yōke ye filkile. Sépi ye pè n ye filki tah tah yípêynε.

Säh n mi gbí nêne, sě filkile n sɔ̄ n mɔ̄ sé vyēy sɔ̄kɔ̄ n ne n tɔ̄ n tah. Pè séle ye yípêynε, nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah.

Yípêy nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah té me ápi gbén sɔ̄kɔ̄, sépi ye: nyehlε, képyéninε, perle, ànê yāhmíninε.

Yípêy nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah, túkù me gbän sɔ̄kɔ̄. Sɔ̄-á: swóló, ànê pénén, ànê dàmne.

Yípêy nónó-á n sɔ̄ n mɔ̄ n tah, sè nónó, ànê kò, ànê sél, ànê pile álé n kɔ̄.

Yípêy dukelε: nyeh dukelε, képyénì dukelε, ànê per dukelε.

Nyeh dukenɔ nínó me
Nyeh náhkúkúninɛ
Mérinázɛ (nyeh tukelɛ)
nyéhsallɛ

Kéne yípêy me flómí tyí, pè n pu sayeli gbènyahle. Sé kèynɔ me flèyflèy kórénmɔnɔlɛ. Sé náhkúkúnì me gblò gblò. Sé kèynɔ me sínkínmɔnɔlɛ.

Náhsyâh náhkúkùlɛ (Azawa).

Nyeh nópi me Nisyéri sɔkɔ. Sé ywɔ me téré téré, té me pyɔ pyɔ. Sé kèynɔ me yénkwâl sɔ. Nyéhpyénì tyí me tóm tóm kwéy, té me tǐntí. Sé kèynɔ me yǔnénolɛ. Sé nyéhpyénì, náhkúkúnì me gblò gblò. Sé yǔnì tyí me tyîtyî. Sé pyènì n ko n kal sé yǔnìnɛ. Náhsyâh yûki nónó dòle n kɔ fóo kí nɔ lítírnó kénukò (6), képah náh pɔ, lítírnó kwártɔnɔlɛ (8) gbī sɔkɔ.

Kéne nyeh kí fẽ wé Burkina niyő sɔkɔ. Nyeh nópi me nyeh wɔnɔlɛ. Sé kèynɔ náh me gblò gblò. Sé yǔnì nákúkúnì náh me gblò gblò kah sɛ.

Nyehwolosonɔlɛ

Kéne nyeh duke n wé Burkina Faso sɔkɔ, Deduku gbènyahle, ànê ké gbìyikile. Sètɔbe ye n pu séle. Kéne nyeh me téré téré, náhkúkúnì náh me sé tyí. Sé kèynɔ me yénkwâl sɔ, té me tyîtyî.

Meri n wé Burkina gbìyikile. Nahy ye, nê-á kùkù náh me ñ náh sɔkɔ. N kèynɔ me téré téré. Sé pyènì me fléyfléy, té tɔ me tǐntí kal sé yǔnìnɛ.

Nisyéri gbènyah per sâhlɔlɛ

Gbī gbɔní-òlɛ (12):

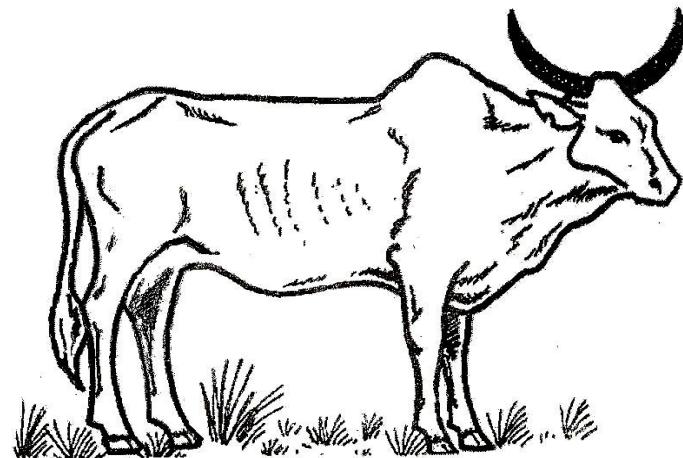
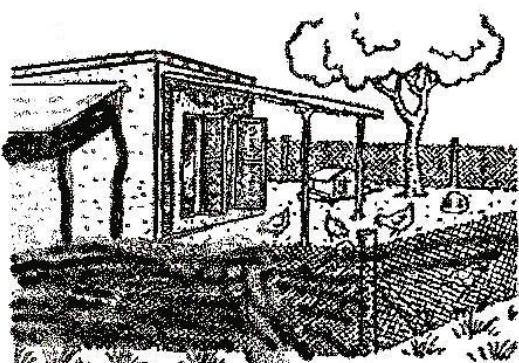
Gbī ní-òlε (2) :

Sèpi n wil Nisyeri sōkō, sayeli gbènyah. Sé kèynō kolō me yĩnénólε. Sé yũnì n ne n dubi pye nínó nínólε. Sé yéñikì me dò.

Mosini gbènyah perle

Sépi me tére téré. Sé pyènì kèynō me gbyèhgbyèh, sé nikiló me tyîtyî, té me flèyflèy.

Négbó gbenne (1): Yípêy nónó-á n sõ n mō n tah.

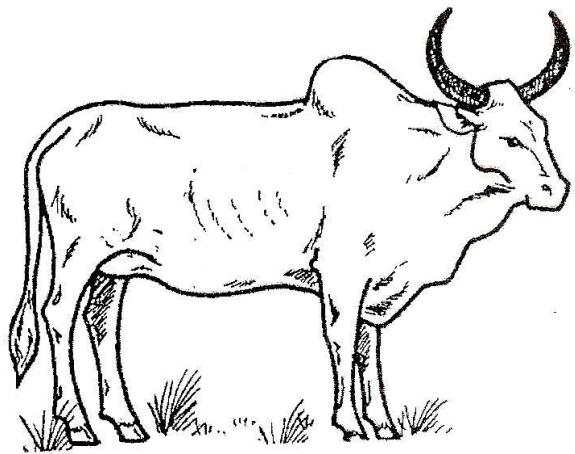

Kwónó ní-òlε (2) : Yípêy nónó-á n sõ n mō n tah, sé sé -ntâñ, ànê sé yôke yô dûkùlε.

Sé-ntâñ yïnε sè we yípêy tyí.

Kwâh nê yïn me sé-ñsah n pi yípêy tyí?

Kè yāhkí, ànê vūrī, ànê pū, ànê gbī yahle n kō yípēy

tyí. Kè n pī mī-ñsahle sé tyí tōle.

Nyeh dé-ñsah ye pī sé sē-ñsah wòkòlē. Nyeh n ne n tē sé sē-ñsah tū sōkō. Képah sōkō, nyān náhnáh náh sélé n tē. Sètō kī fē náhfīn we dòdò. Tū ple nyeh kūrn nátān, ànê náhyūnó tyí. Nyeh tū dé-ñsah yīnē kē pī gblō, nē-á kī sē kō sē náh n fyāh n pi wīl-ñsah sōkō.

Tū sōkō vyōlē

Yō yō vyōlē

Yōke yīnē kē dibi mō vyō sōkō nónó-á me gbrèntì gbrèntì, nē-á kī fē n tōkō n sah tāntān pól sōkō, ànê sē mó ne n tō n sah. Kénē yō yō vyō yīnē sē pī kwnónì

Sépi ye kàhngbârn, ànê yīmukú, ànê ketyêhlé. Sépi n tahli ketyókónì tyí. Sé tukù ketyókónì tō óle n wō, tukù mó yamne n mō sé sōkō. Kèfyō nōpi-à me ketyókō nē sōkō, à n ne n kwlo, n te n ne n kohli. À n kū n yīn n tē. N yē n yukuri, n kâm n ne n tiki. Légbíne à n ne n wāh fni yahle filkì wil sō. Kénē ketyókō kī fē ku.

Yamnō yah kō dükùle:

Áyah me ne á ketyókónì tyí, á yīnē à kē syímí tuke sé tyí, ketyêh-á me nónó pól tyí. Ànê á kī fē kétáhló ko ko syímí syâh dwe pō n mō sé tyí. Kè me fōkō pír yō sōkō, nē tīntírí-á me kárámúnó lèkwé (100) sōkō. Kè n fību n mō sé yō, képah náh pī kē n fēkī n mō syī sōkō, sē kō sē n ne n pukuli kē sōkō. Syey nōpi pól tyí yīnē píkinyahnōle yípēy dòktôr tyí, nē-á me yúkēy álé.

sélé n kò. Áyâh mè kéké tyí ne á sèsòhnì nópi ko, á kí sèsòhnì ko ko syibile sè kò. Ké yîn ye Vepevelé (V.P.V)
Á kí syipó nukú tòkí nyâh, té kí tóní nukúlè sénpil

Gbí gbám-òlé (10):

nukú kò.

Sípam-à, syipó tóní nukú ye nukúlè n kò.

Sídyâh-à, syipó nukú kí nukúlè n kò. Syibi mè kèyókónì pòlle n kò.

Vînô yamne (Kèfyôlé)

Kéne yamne, vînô yam ye. Ké sélé n kah n ko, ki de gbîne. Vînô yam pye mè dò. Sèsòhnì mè ànê sénknò náhnâhle. Vî yónwó náh n yokò pné. N gbyêh mè sè sô me kúnolé, n té n kôkô. N kâm n ne n mè n tiki, té à n ne n wâh fni yahle pükûriì pôô.

Sé Yam-à tyah te gbô nê sôkô, syibi nê-á kí fê kë tyé, képah ye veyisipelé.

Képahle, vînô syénpôrò ye. Vînô nónó-á mè, ñwôló nínó wró à kyí syi ñwôló tôñó tyí, syipó tóní ye n sah vî nukú tyí.

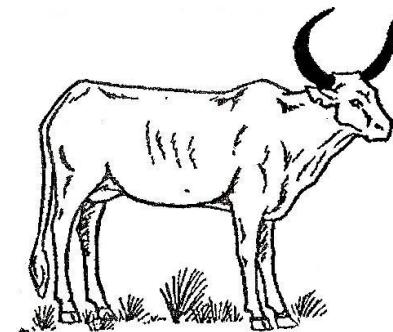
Vîndyile ànê nónó-á kah ñwôló kwärninô (7) sôkô, kwló (5) tyí, syipó nukú ye n sah vî nukú tyí.

Nónó-á mè ñwôló kwló (5) wró à kyí sah ñwôló kwärninô (7) tyí, syipó nukú ànê tóní ye n sah vî nukú tyí.

Vîndyile ànê nónó-á kah ñwôló kwärninô (7) sôkô, syipló nínó (2) ye n sah vî nukú tyí.

Kégbó këfyôlé

Sudâ nyeh náhkukúniné

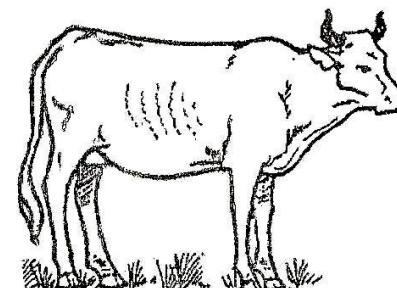
ñgbnô, képah náh pí bàrkókè tónyikùnmônolé. Yô yô vyó yînè sè pí dò yípénpi tò ne n we n yô.

Wô wô ni vyó yînè nine sè sôkô gbîmègbí. Ni yînè kè nyehle n kô gbîmègbí. Sè yînè sè tô sah wu, ni mó mò sè sôkô.

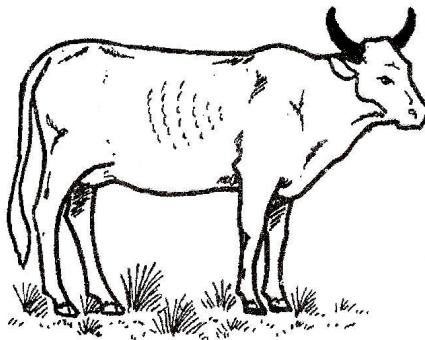
Képyénì ànê per sê-ñsahle

Képyénì kewôkô, ànê per kewôkô yînè sè ne mè sè tyí tyíle. Nké soh soh yam kí fê de sè wró. Sé kewôkô yînè kyòo ne n de kí sôkô ànê yâhfânné.

Yôke yô dùkùlé

Mérinolé

Yōke nónó-á yīnē sè nē n mō yípēy tyí à wil filkì tyí sōkō.

Sé yōke tótolé:

Kilé filkì nê-á sè n nē n tah n kō n kō.

Kòkìlē filkókórí nê-á sè n nē n tah sé kónkōnō sōkō, ànê yíkókórí pínsàhnólē.

Sé yōke nê-á séle n yohni n mō:

Yígbrólé, ànê dèsyíkilé, ànê pnēnē ye. À tahli yōke nê-á n wil yísínínō sōkō, sô-á turutolé. Kéne yōke nōpi yípēy wil sôl, ànê sé wil gbénsélé n tō n sah pallé, sè kō së kò pèpøy ànê yénnikì dòlé álé n kō.

Yōke pèplō ye kò, ànê yénnikile.

Gbī tō-òlé (3) :

yike, ñ té nē n tir. Sé yī n nal n tū. Képah ye n pō n pō yítúrile.

Kèyókónì pye yāmne

Sé kèdúkúwâhkì yamne: (Piloroyi ànê Tifoyi)

Kèyókónì pye yām mènē, sénpyé, ànê vînpye, ànê koloko pye, ànê npukuri pye Yam ye kélé. Yam mē sélē n tē sé gbō gbí sèpìn sōkō. Sénpyé n tuke n mō wē yō, ñ té nē n gbo. Sé yī n ne n mē vikénolé. Kóló n tah sé tyí. Sě kèdúkúwâhkì pépérle n wâh n sah sé swéy yey sōkō. Kèdúkúwâhkì Yam mè tōle, sidi Yam ye kélé. Kàh sè tē, sé kâm n ne n tiki. Sé yépí yey n vi n mō n pí syìì. Sě kèdúkúwâhkì pōkì yah pükúrile n wâh, ñ té nē n kohli.

Yamnō ànê sé fónolé

Kè plé à sni fûnó gbînē n tē sah. À mó á kwil sni fû-ò, képah náh pí, yípêy dòktôrlé n ye à séle n fû n pō.

Néngbó nyâh-òlé (4): kèpyele

Kwónó nyâh-òlé (4):

Yam ànê sé fwo dükù téyne. Fokō tâh yamne, kèfyô ànê wil sōkō yamne.

Gbī sōkō kwónolé

Fokō tâh sèsòhniné:

Kéne yamnō n tē sîn dyo, képah náh pí vî dyo sōkō. Áyâh sîn gbō, à sè we ñ dyo sōkō. Sè mē gblò gblò té mē fléyfléy. Kéne sèsòhnì kèyókónì yahle n kō, sè nàh n pí gblò gblò. Sè mē dò sénpyé ànê vînpye dyo sōkō. Sè

- Séyînε, sèpîn tûkûrî pô nûkû (21) ye à n pî gbyô yô:
- Vînε, sèpîn tûkûrî pô kwlo (25) ye à n pî gbyô yô:
- Kolokololε, sèpîn tûkûrî pô kwârtôno (28) ye à n pî gbyô yô:
- Npukurile, sèpîn yõgbãm (30) ye ñmô n pî gbyô yô.

Néngbó nyâh-òle (4): snîle

Kwónó tô-òle (3): Sîyámno, ànê sé yah kô dûkùlε.
Sîyám nê-á kèdûkûwâhkîlε, pè n ye kólérâlε.

Gbî sôko kwónôle

Yam ànê sé syibî pínôle

Sîyam tótô ye:
Kèdûkûwâhkî yam me, nê-á kólérâlε
Sèsàrn yam me nê-á váríyôllε, à tahlî sénknô náhnáh tyí.

Sîyam nê-á kèdûkûwâhkîlε, nê-á kólérâlε

Snî yépîrûnô n pî syisyì. Sè n ne n mi súú, ñ té pî n tû kòrkòr.

Sè n ne n wâh syiì, kèpah náh pî yîséfîlkîlε. Sè n ne me fâhfâh, té ni wô dékè séle n kah n tê.

Sîyam nê-á Sèsàrnne:

Yî yisyó n wil sé wil, ànê sé yah sôko, ànê sé vyâh gbòpô, ànê sé kâm sô, ànê sé gbyêh tyí. Snî sé ywôlε n

Képyénì dukelε ànê per dukelε.

Képyénì dukelε:

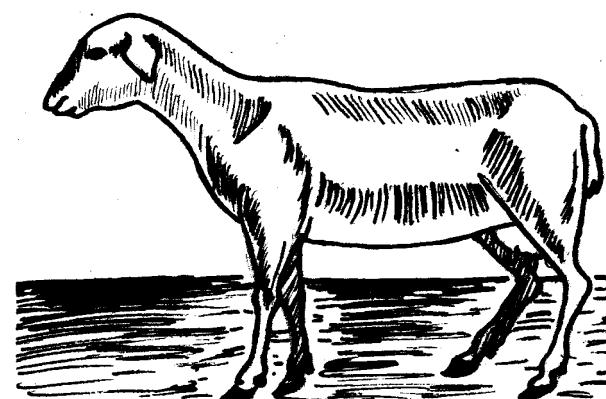
Képyénì yè tuke tân, ànê képyénì yè sâl tânnë.
Képyénsâl me. Sépi ko kal képyénì yè sâl tânnë.
Sé níkîlô me fléyfléy, té tiki.

Burkina flómí képyénìnë

Sé kèynô me gblò gblò, té mike. Sé níkîlô me yéwônôlε, té sè tiki mô kwéy.

Mosini képyénìnë

Sépi kèynô me vînmônôlë náhlë, té kèynô náh me sé képô yûnì tyí. Sé képôpyénì yègblô yè kah pî dò.

Yōke pèplolε: Swāh sōkɔ yōkele.

Yíkókórúlε, ső-á klôy milε, ànê dukey milε.

Yísíní yōkele : fwòdey pyele, ànê yígbróle, ànê turutole, ànê dèsyíkile.

Yípêy pól ye, ànê sé yōke kɔ dùkùlε.

Yípêy-á yōke nêne n we yõ sé gblɔy:

Sè sé gblɔyne n pu kyēh filkile.

Yōke nê-á yñne kè mo yípêy kɔ sah wil kyēh sōkɔ.

Yígbrólε

Yígbró yñne kè fõ kè mó pyě mo yípêy kɔ.

Ntë yígbró ó kókó náh yñne kè ne mo sé tyí. Yígbró-à yípêy kah kɔ, kè kí fẽ sé fòkɔni së, kí fẽ pí kûne sé tyí.

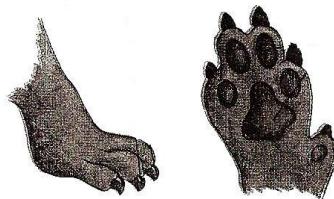
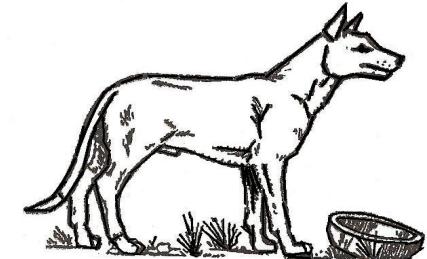

Gbī kwäryáh-òlε (9):

Náhfñ tõntükènmonole, sàh pyâh këfyõ dò n we sé sōkɔ ànê sóhrílε. Kène yōke nòpi yñne sè ne n mɔ sní tyí sé së-ñsah sōkɔ.

Kè ple à yōke mo mo vyó we séyñó ànê sénpyé tyí. Sní nine n wɔ náhnáh. Képah yñnnε, ni yñne sé wɔ wɔ vyó sōkɔ gbímgbí.

Sní ni dòle n wɔ, nê-á tò dòle n pí sé wil gbí sōkɔ, képah ye ni náh yñne kè ne n yah n kwłɔ sé wɔ wɔ dù sōkɔ gbímgbí. Sé yõ yõ vyó, ànê sé wɔ wɔ vyó-à pí-ñkëne dò, s̃indyí ó n ne n we n yõ, ñ té n ne n we n wɔ.

képah nah pí ñwɔ kwärtɔ-ò (8) sōkɔ. S̃in-à gbyñno (12) mó à yñne à së sé yõ, légbíne.

Pg 41 S̃in à tyah sénolε, à yñne à yōke pèplolε n yõ. Yōke nòpi yñne sè pí yōke pèplolε. Képah sōkɔ, à kí tähkì we. S̃isé kí fẽ gbo té à náh n kohli n pi.

Kèyókónì gbyõ yõ sénolε:

Sní kwel dùkùlε

Sénpyéni náh yñne sè ne me dò kewókɔ sōkɔ. Së weynε n ko. Kèpikì sénpe nukú yñne tilbi séyñó gbämne. Sní n tyah kwélnó ñwɔ kénukò-ò (6)

képah nah pí ñwɔ kwärtɔ-ò (8) sōkɔ. S̃in-à gbyñno (12) mó à yñne à së sé yõ, légbíne.

silki. Sn̄i m̄e n wāh sé yō sōmēsō. Kèwōkō ȳnē pnépné sōmēsō.

Néngbó nyáh-òlε (4): sn̄ile

Kwónó ní-òlε (2): Sn̄i pu dùkù ànē sé kwel dùkùlε

Gbī sōkō kwónolε

Sn̄i yōke yō dùkùlε

Tilbi sn̄i sé yōkelε n yah kō sé gbl̄y. Sn̄i pú-ò sn̄i yah yik̄i n m̄o séngbōlε. Á k̄i f̄e gbō ȳñ nuk̄u s̄emuk̄o m̄o s̄e kō sō yōlε. Sō yōlε gbógbó, à náh séle n kō.

Nv̄nē á s̄e f̄e n dah n m̄o k̄ewōkō sōkō. Á ȳnē à sn̄ile n yohni n m̄o sé yōke tyi sōkō. Sn̄i yōke ye yēnm̄irnne nónó-á wil p̄ín pí-ñsah wōk̄o sōkō, ànē s̄emuk̄o nē-á n kwē s̄entuku sō, ànē f̄ilk̄i pānnε, ànē k̄eyók̄onpilε, ànē k̄efyōlε.

Á k̄i f̄e yōke yisyō tōlε séle n kō, s̄á-á dēsyik̄ilε, ànē yigbrōlε, nónó-á n m̄o yip̄ey télō tyi. Á k̄i f̄e k̄epik̄i yip̄ey yōke tōlε n m̄o sé tyi, ànē sóhrilε, ànē tōm̄atilε, ànē slati nónó-á n wil p̄enfēnē swāh sōkō, ànē s̄esèn fnilε, nē-á s̄emuk̄olε k̄e sōkō. Kéne fnin̄o tyi no sn̄i tyi náhnáh.

Gbī yáh-òlε (4):

Ké kō dùkù we yō:

Nyeh, ànē yāhmínine: kúpē nuk̄u ȳnē, kílō nuk̄ulε gbī sōkō.

Képyénì, ànē perle: kúpē nuk̄u ȳnē gbī sōkō karamun̄o kyet̄nínne (300) f̄ó k̄e kyi ȳn kilo tóni tyi, nē-á karamun̄o kyekwεlε (500).

Fw̄dεy pyelε

Fw̄dεy pye k̄i f̄e yip̄ey kō k̄ek̄olε.

Ké kō dùkùlε :

Nahy, ànē yāhmík̄ilε : kúpē nuk̄u ȳnē, kílō nuk̄ulε gbī sōkō.

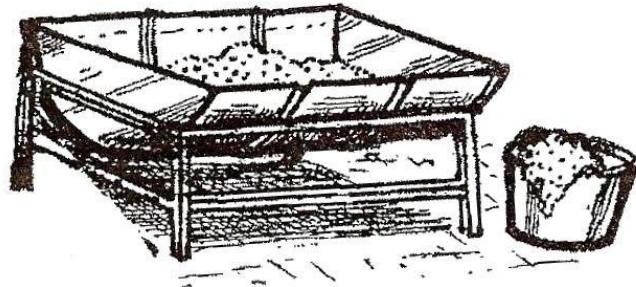
Képyénì ànē perle: kúpē nuk̄u ȳnē gbī sōkō karamun̄o kyet̄nínne (300) f̄ó k̄e kyi ȳn kilo tóni tyi, nē-á karamun̄o kyekwεlε (500).

Képah tō ȳnē k̄e ne n kō kwénkwey. Kàh kō dō, k̄e k̄i f̄e s̄e f̄ok̄o kye, té k̄i f̄e s̄e ko. Nahy, ànē yāhmík̄ilε : kúpē nuk̄u ȳnē, kílō nuk̄ulε gbī sōkō.

Képyénì ànē perle: kúpē nuk̄u ȳnē gbī sōkō karamun̄o kyet̄nínne (300) f̄ó k̄e kyi ȳn kilo tóni tyi, nē-á karamun̄o kyekwεlε (500).

Nyeh pn̄enε

Képah n sah nyeh tnô. Nyeh pnë nyehlë n yohni n

mō sè n tē n we yíkókórí náhnáhle n tah. Kè yõkele n no yípêy vyâh. Nyeh pnë náh yñne kè mukuli, kè mó mō nyeh yõke sôkô. Kàh pí sê, képah kí fë pí fôkô yónôlë sé tyí, kí fë sè ko.

Négbó gbenne (1) : Yípêy nónó-á n sô n mō n tah.

Kwónó tô-òlë (3) : Yõke yõ dûkù, ànê yípêy kwel dûkùlë.

Wô wô ninë

Kè yñne à kèwôkô pèpey mō snï tyí. Sé kèwôkô yñne yésú wòkòlë, nê-á névi kí fë sê kè sôkô. Kèwôkô kí fë yâhkí, ànê pû, ànê tyah vyâhnó, ànê gbî, ànê vyêh, ànê sénknô náhnáh yah kô snï tyí. Kèwôkô sôkô yñne kè fe, nê-á kí kè kô kè fë ne n yal n pi. Ké yah, ànê kè náh yñne kè min dwô, nê-á kí pí syibì-à pu kèwôkô sôkô, kèngbwârn, ànê yîmûkûnô náh wòbbi-ntân we n pi.

Snï kèwôkô yñne kè pí gblò, kyòò dé-nsahle kè tyí. Képah ye, á yñne à kyòò dé-nsah mè pí gblò. Vyó yisyó tó yñne á tyí, sô-á yõ yõ vyôlé ànê ni wô wô vyôlé. Vyô-à me á yõkele n tôkô n sah sé tyí, yõke kárkínó náh n pí dò. Snï ninë n wô dò.

Sîn nûkú (1) lítir tóniné n wô n te gbî sôkô. Á yñne à ninë n mô sé tyí sé wô wô vyô sôkô. Sé yõ yõ vyô, ànê sé ni wô wô vyô yñne tônsâhnôlë gbîmegbî. Séngbônnô pólle, á yñne à nísân mô sé kô sé wô wô vyô wûnô sôkô.

Snï kèwôkô pèpey mō dûkùlë

Kèwôkô yñne kè mô kyâh, névi tê we ne n de n wil kí sôkô. Képah sôkô, kè tônsâhnô náh n tah. Kèwôkô pèpey yñne yésú wòkò-ngbëne, kè wùkah tó mó pí gblò.

Kèwôkô pèpey yñne kyòò ne n de kè sôkô. Kyòò dé-nsah yñne tyahnó nínôlë kè tyí, nê-á kí yâhfân kô kè kí n de kèwôkô. Kèwôkô yah ànê yâhkí dé-nsah náh yñne pûnyahle. Kèwôkô-à me pnépné, kè nìvìnìnë snile n kô. Á yñne à mó-ntân ànê dôkô-ntân pí snï kèwôkô sôkô. Vyô nónó-á kèwôkô sôkô, á yñne à séle n tô n sah, sâh

Sn̄i k̄edùkùnóle, àn̄e sé s̄é-ntâñ p̄i dùkùle.

Gb̄i s̄ok̄o kwónóle

Sn̄i wil k̄edùkùle:

Sé yw̄õ me

Sé k̄enkâhl̄o me

Sé gbyêh me

Sn̄i dukel̄e

Tilbi sn̄ile:

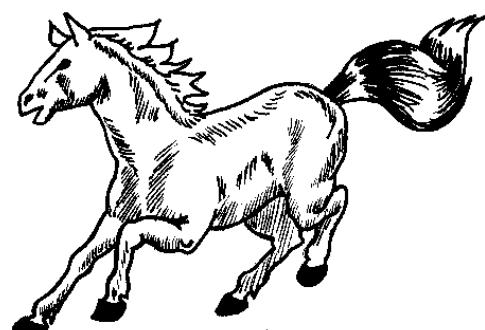
Tilbi sn̄i t̄ò kah tah. Sè n̄e n̄ pu, té sè náh n̄ kwel.
Sàh dar sé t̄è-nsahle, sàh s̄õ me kwéy s̄õ, sè n̄e n̄ gb̄o n̄
pn̄e n̄ kah .

Kèpìkì sn̄ine:

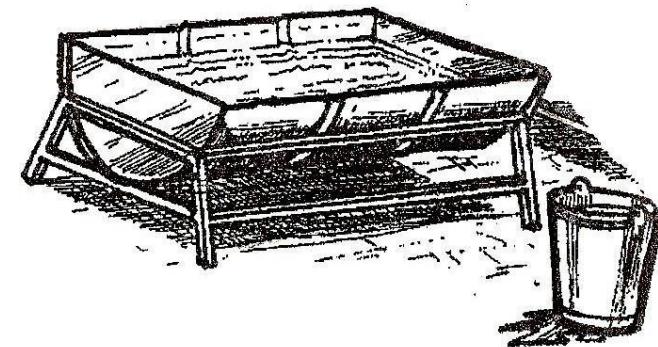
Sépi pu dùkù àn̄e sé syib̄i pínó-à pl̄e. Sè n̄ pi
bòmbòm ñ té p̄i sòmsòm. Sépi kò kal tilbi sn̄i tyíl̄e, sé
gbyõ t̄ò kal. Kèpìkì sn̄i n̄ m̄o yi s̄ok̄o dò, nt̄e sè náh mo
yó-nsah. Sè náh n̄ s̄é n̄ gb̄o n̄ pn̄e.

Sn̄i s̄é-nsahle:

Sé kèwòkòle:

Wɔ wɔ ni dúle

Yípêy nónó-á n̄ s̄õ n̄ m̄o n̄ tah, sé pól yñne ni kèpey
gbáhnwòñole gbáhyí náhnáhle, sàh yíkókóríle n̄ tâh gb̄í
nêne. Sàh filpô, àn̄e fikókórí, àn̄e yípóríle n̄ tâh té ni
dòle n̄ wɔ, sé fókóni n̄ p̄i mármár, wâhnó náh n̄ tâh sé
tyí.

Yípêy nónó-á n̄ s̄õ n̄ m̄o n̄ tah, sàh filkókórí, àn̄e
yígbró fô-ñkêne n̄ tâh, sè n̄ ne n̄ kohli. Kòkì s̄ok̄o nahy
núkú kí fẽ ni lítírnó yõgbãm (30), képah náh p̄i lítírnó
tikininíne (40) n̄ wɔ gb̄i s̄ok̄o. Képó àn̄e pû kí fẽ lítírnó
kwló (5), képah náh p̄i lítírnó kénúkòle (6) n̄ wɔ gb̄i
s̄ok̄o.

Yípêy pye nátãn nónó-á sé pye ynóle n̄ yí sé tyí,
sépi wɔ wɔ ni yñne kè kal, nê-á kí sè kô yéñíkì dòle.
Yípêy yõkelé

Yípêy-á yõke pèplô nónóné n̄ yõ gb̄i s̄ok̄o, sépi ye
kí sè kô sè kí yéñíkì àn̄e kòle ále n̄ kô. Yõke pèpey yñne

kè ne n mō n yñe kúpē tyí palle. Yõke pèpey nê-á minë ànê súkárle ké sôkô, ànê sénknole, sépi tähkile yípêyne n kô. Képah sélé n pu palle, ànê kè sélé n kwel.

Yípêy nóno-á n sô n mō n tah, sé kwel dûkùle

Wey yo yo tène:

Yípêy dúbínó dò ye n pí sè kô sè n kwel sé duku náh n tye. Kúpê pèkì dèkè-à yûki tê gbí nêne, dôkónó ye à n tyah.

Náhyú sépil-à nô ñwôló gbõnkwârtõnole (18) gbí nêne, tyi nôpi n we n sôkô sèpîn tükurí pô nukú nukú (21) pólle ñwôló sôkô. Sé móno n pí gbîyîki nukú, képah náh pí sèpîn nínine.

Képó yû sépille

Képó pe dékè képó yû sépille n tê à tôkô ñwô sèpîn

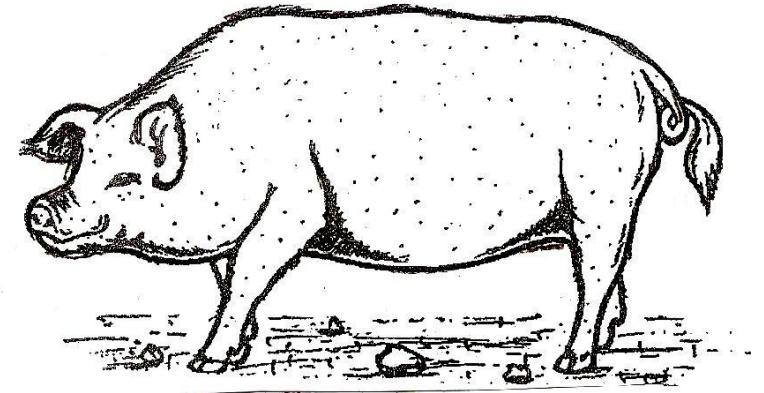
Gbí kwló-òle (5):

gbõnkwló (15) tyí, à kyı sah ké sèpîn gbõnkwârnino (17) tyí. Képó pe dékè móno sèpîn tõni (3), képah náh pí sèpîn nyéhlé (4) n pí.

Ynó yñó ànê ynó sôkô wîlnôle

Náhpír, ànê képó pír, ànê pûképirle, wàh dubi, à náh n sô n mō n tah. Së ynôle n yî sé yû tyí fôó ñwôló nínó. Sé yû yéníki yam pèl yahle n kô sé tyí fôó ñwôló kénukò (6).

Náhpír n tyah filkile n tah n dúbínó ñwô tô-ò (3) sôkô.

ànê sénknole. Vî n kâhngbâl kôkô, à náh n yô n pnë, à náh niné n wô n pnë.

Ñ wil pól n ne n kôkô, té n gbyêh tyí n peke kal. Ñ gbyêh-à kôkô te gbí nêne, kû n pyë à tôkô sèpîn nínì, képah náh pí sèpîn tõni sôkô.

Pâh vî yah kô dûkùle

Pâh-à vî pí té névi no, té kè yuku tê yô, syibü náh me ké tyí. Pâh-à névi no, á ye kyı tène dòktórbí tyí pè à fû ké

Gbí kwârtô-òle (8):

syibüle.

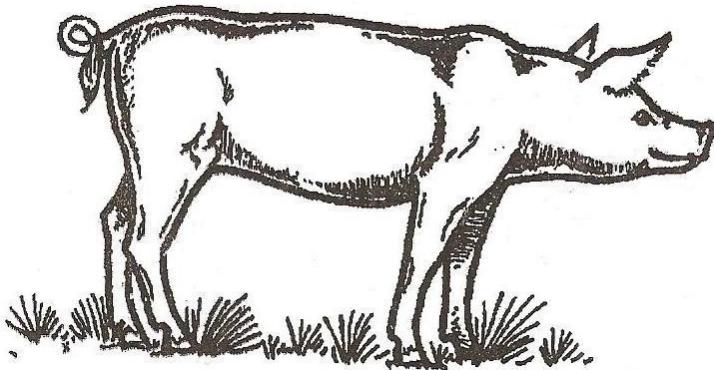
Pâhpír-á dubi, n ñwô tô-ò (3) sôkô ye n fûnó n tyah.

Pâh fûnó-à névi no, pâh néte yñe à kyı n fûnó sêbeynôle dòktórbí wëkî súú.

Néngbó ñgbë nyâh-òle (4): Kèyókóninë

Kwónó gben (1):

Pâh vînpi-à névi no, té ké syibî náh kwâh pî, kû
yam ye kélé. N nónó sôkô ye à kî fê yam mè soh mô
névi tyí. Pâh-à névi no, á náh yîne à à ko. Áyâh à ko, á

náh fê n pî n pi vî-à me ñ sôkô.

Á yîne à pâh mè yah vike, á mó ñne n kyomî. Wâh
me n yô palle, té ñ wil me lènôle yòhngbye nínó
sôkóntenô náh, képah n wêkî ne wâh me lènôle, vî náh
me ñ sôkô. Nte pâh-à ku te, té sô me névi no, tè yîne à
kyi dôktôr fô súu pè pâh vînpi syibî pî ñ tyí.

Tyi nónó-á n wêkî pâh vî pínôle:

Pâh-á vî pî, ñ tyípînì pól n viri, kè tah névi no n de
ñne. Pâhlô tûkù me sâh vî pî, sè n vi. Së sé gblöynë n
wôbî gbîmegbî.

Pâh-á vî pî ñ néte tyí gbô sôkô, pâh ñne n kwî, à n
wil gbô. Wâh fyò ñ yah mô ñyâhne à n ne n to n yuku
óle. Wâh kwâh nê ó yohnî, à kè no. Yípêy ò, névye ò,

Képó pír n tyah filkile n tah ñ dûbínó yòhngbye
ñyâh (4) sôkô, nê-á sèpîn tûkûrî pô kwârtô-ò (28)
sôle.

Sépi ynó sôkô wîlnó n pî sé dûbínó ñwôló kwîló (5),
képah náh pî kénukò-ò (6) sôkô. Légbînë, sé yû
yênnikî n ne n me kôkô.

Képah ye sé wîlkînó pèpeyne ynó sôkô, tâhkî náh.

Kyòmìnôle

Ynó pól náh n yîki.

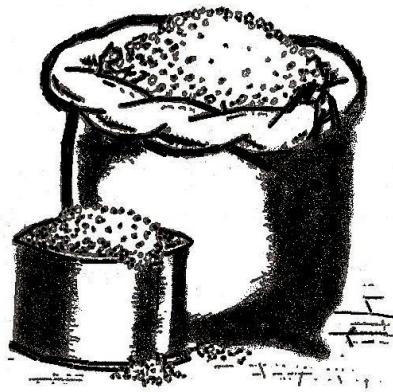
Néngbó ñgbë ní-òle (2): Yípêy nónó náh n sô n mô n
tah.

Kwónó 1: Yípêy nónó náh n sô n mô n tah, sé pî dûkù,
ànê sé pî dûkûlë. Sè sê-ñtânnë, ànê sé yôke, ànê se
kwélnôle.

Gbî sôkô kärne

Wey yo yo tènε:

Sɔ̄nmɔ̄ntah-ńkɛ́ yípêynε, sè fille n tah. Pè séle n ye

filkì tah tah yípêynε. Sè náh n sɔ̄ n mɔ̄ n tah. Kéne yípêy ye:

Sèsèn, ńkwɛ̄ndyíni, slo, ànê plélóle.

Yípêy nónó náh n sɔ̄ n mɔ̄ n tah, kèyno náh mε sé pyènì ànê sé yǔnì tyí. Náhkukù náh mε sé tyí. Té yègbù yè mε sèsèn ànê ńkwɛ̄ndyíni wɔ̄ tyí.

Sèsò ànê ńkwɛ̄ndyíki tyí sénkró nukú nukú ye, té sen wɔ̄ tyí mε sénkró tènnε.

Slo dukelε

Slo dukenɔ̄ nínó mε.

Tilbi slolε

Gbī kwärní-òlε (7):

náh pí pépér, képah náh pí pǖñ. Sè wil kè tɔ̄ fē pí kbokbøle.

Sé sɛ́-ńsah, ànê sé yōke yō dükùle:
Sé sɛ́-ńsahle

Pâh névile n yohni n mɔ̄ tyi náhnáh sɔ̄kɔ̄. Á yñe à ñne n pu palle. Á yñe à wòkɔ̄ mɔ̄ à kɔ̄ kéte sɔ̄kɔ̄. Pâh sɛ́-ńsah kì fē pí kéte gbòpɔ̄ yó sɔ̄kɔ̄, sɔ̄nko pù̄, ànê yáhkí kah ñne n fwo. Gbintɔ̄le à ñne n mì sésân yró, képah náh pí salı yen sò ñ nátamne. Névi yñe à tē wε pâh tē palle. Kéne tènó pal mè ye yōke pèplɔ̄ móñolé ñ tyí gbī sɔ̄kɔ̄ gbímegbí. Té kì wòkɔ̄ pèpεy mɔ̄ à kɔ̄; ànê kì ñ sytbile n pí, kì ñ sɛ́-ńsahle n tɔ̄ n sah gbímegbí.

N yōke yō dükùle

Pâh n pu kò képôle ànê kò sónolé, kyɔ̄ kò-ò ye ñne. Névi-á yé nónónε n yō, pâh tɔ̄ n pu sépile: Sɔ̄-á yār, ànê yéñkwlo, ànê nahy yéñíki, ànê sénknolé. Pâh gbôle n syikí lékâhne, ànê gbintɔ̄le.

À névile n yohni mɔ̄ gbän sɔ̄kɔ̄ ñ kyɔ̄le n tē. À n yō névye yō gbíne. À kì fē ñ yōke wε gbän sɔ̄kɔ̄, gbän sóhnó sɔ̄kɔ̄. Pâh yō yō dū yñe kè ne n tɔ̄ n sah palle, yōke mó pyě mɔ̄ kε sɔ̄kɔ̄. N yōke yñe kè ñne n kɔ̄ kε gbí sɔ̄kɔ̄ sõmesȭ.

Pâh vìnpi nónolé

Ǹ gbyêhne
Ǹ dèkile

Pâh yõ me fléyy. Ǹ níkíló n ne n werke gbímgbí.
Ǹ mní panné nohní palle. Ǹ kénkäh me mármár. Ǹ
gbyêh pø tyé gbétáhlóle. Wârn me ñ gbáhpló pól tyí.
Pâh gbyêh me kétikiyô. Képah ye à kõ à n fë n to n mo.

Yní dukeno tñnó ye pâh tyí.

Yní nóno-á à kòle n kɔ, sè me kwéy. Sépi me vyâh
yah tìnne.

Yní nóno-á n tah, sépi vyéy me kònóle, té me yâryâr.
Yní nóno-á n tah n fân, sépi me dò. Sépi ye n kõlì kò
kèsyâhrile, té gbelle n mukuli.

Pâh dùkùnóle

Pâh dùkùnó nínó ye ápi tyí, tilbi pâhne ànê kèpikì
pâhne.

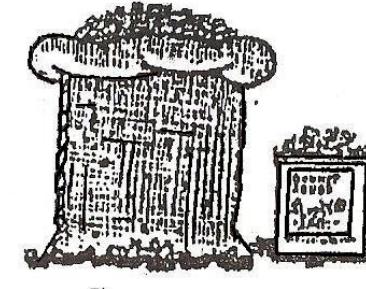
Sayeli gbènyah pâhlóle

Sayeli gbènyah pâhló kanné, sè yípêyne n fë. Kéne
pâhló yípêy nátâmné n yohní mɔ pé yípêy syíkínó sôkɔ
gbân sôkɔ ànê gbô sôkɔ. Kéne pâhló me sòmsòm
néngbréyne gblò gblò. Sé wil me syôsyô.

Ápi tñn pâhlóle

Kéne pâhló me yînénóle. Pè gbânné n soh sélé, sè á
gbânné n syíkí á tyí tolé. Sé wil kí fë pí syisyì, képah

Fwòdey pye tõ n pí dùkùle

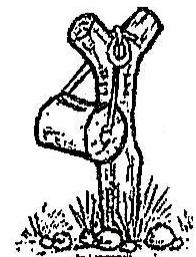
Tilbi slo me flèyflèy. Ǹ yõ me flèyy, vyâhlé flèyy ñ
tyí. Ǹ níkíló me tyîtyî. Ǹ wil me syìì, képah náh pí pûù.
Nê-à dyâh de, à nô kílónó tikininí pô gbâmné (50).

Slo duke nóno-á n vi n mo.

Kèpikì slole: kéné slo ywõ me gblò gblò. Sé vyéy to
me gblò gblò, té me tére tére. Sé níkíló me tére tére, té
me sòmsóm. Sé kénkâhló me fléy fléy, té sè me gblò
gblò.

Yípêy sê-ntânné

Yípêy sê-nsah ye sé kèwôkôle.
Slo tyí ye pè n ye slo kèwôkôle.
Sèsèn tyí mó n ye sèsèn
wòkôle.

Slo kèwôkô, ànê sèsèn wòkô, yâhkí,
ànê virí, ànê pû, ànê gbî yahlé n kõ sé
tyí.

Slo kèwôkôle

Gbī kénukò-òlε (6):

Slo kèwòkòlε, wòkò ye nê yah-á yñne kë ne n me yíkínmónole. Kè yñne yáhkí ne n de kë sòkò, kë mó ne me gblò.

Tyahñó nínó ye kë tyí

Slo kèwòkò me;

Ké yah kékì me;

Tyah nê-á me sòmm képah me pínolε yírí, képah náh pi, syínó tolle. Képah ye sé së-ñsahle. Sé kèwòkò yah kékì me. Ké nénpó ye sé yóke yô-ñsahle. Slo kèwòkò sòkò, sè yñne pyènì gbé wilki pyé nátan, ànê kûrn nátan sòkò. Pyé nónó-á ynó yahle sé tò yñne wilkinolé dì wró sòkò.

Slo kèwòkò sòkò tah yñne tõnsàhnolé. Sé yô yô vyó, ànê wô wô vyó yñne sè ne me gbrèntì gbrèntì, sè ne n tè tyah nûkú, sè mó ne n tõ n sah n wu palle.

Sèsò wòkòlε

Sèsò wòkò kì fë pi sèsò së-ñsahle, képah náh pi ñkwéndyíkì së-ñsahle. Sé nínó pól yñne kèwòkòlε, nê-á kì gbí, ànê vuri, ànê pù, ànê yáhkí yahle n kô sé tyí, à tahlì sënkñò tyí. Sèsò wòkò yñne kë mo nènkñònì wòkòlε.

Sé yóke yô dùkùlε

Sõnmontah-ñkê yípêy sé gblòy ne n pu filkì, ni ànê pnene.

Sé pu dùkùlε

Pu dùkùnó nínó ye yípêy tyí :

Sé gblòy púnolε

Sé nátan púnolε

Slo sé yókelε wé tyah pól sòkò. Képah ye sé gblòy púnolε.

Névi kì fë slolε n pu sèmukò télílε, ànê yënmîrnne, ànê dësyíkile, ànê kèpikì slo yókelε, ànê filkile. Slo púnó yñne nine sé tnô gbímegebí.

Yípêy kwel dùkùlε

Yípêy nónó-á n sô n mò n tah, ànê nónó náh n sô n mò n tah, sé pól kwel dùkù me nûkûlε.

Sé kwélnolε

Sen pèkì kì fë sen yûkì dòkò, wâh nô ñwôló kwärtônløle (8). Sen yûkì tò kì fë pye dubi wâh nô ñwôló kwärtônløle (8) gbí nêne.

Sen yûkì kì fë yîn tyah nûkú sèpîn nínì, sen pèkì dékè-à n sòkò. N kûrkì n mo ñwôló tõnó (3), ànê yòhngbye tõnó (3), ànê sèpîn tõnì (3). Sen yûkì dubi gbí -à nô n tè, à yñne n gblòy, kèwòkò yó sòkò.

Slo kèwòkò sòkò, sé kûrn-à n kah n yíkì, kë yñne kë yo yípêy dòktôr yó tyí. Sen yûkì dûbí-ñsah yñne kë tõ n sah palle.

Néngbó ñgbé tô-òlε: Pâhlò vî pínolε.

Kwónó gben (1) Pâh, ànê pâh vínpulε.

Pâh kèdùkùlε

Pâh willé tókó-ñtânnó nyâh ye kë tyí:

N yôlε

N kënkâhne